Region Stockholm

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT

REGIONSTYRELSEN

2020-06-16

Vänsterpartiet

Ärende nr 6
LS 2016-1186

Överlämnande av delrapporter som avser genomlysning av Nya Karolinska Solna-projektet

Förslag till tilläggsbeslut

Vänsterpartiet föreslår:

att OPS-avtalet för NKS hävs

att verksamhetsmodellen på NKS ses över i samråd med personalen

att öppna NKS för fler patientgrupper

att tillsätta Karolinska sjukhusets styrelse med förtroendevalda politiker

Vänsterpartiet tackar för dessa tre informativa rapporter som ger en oberoende analys av flera delar av processen inför byggandet av och planeringen av verksamheten på NKS. Mycket av det som kommer fram i rapporterna har varit känt sedan tidigare och de bekräftar den kritik som vi i åratal har riktat mot de styrande högerpartiernas hantering av NKS.

Det verkliga haveriet börjar då den styrande högermajoriteten bestämmer sig för att upphandla sjukhusbygget i offentlig-privat samverkan (OPS) trots att det egentligen inte fanns något som talade för detta. De valde också att fortsätta upphandlingsprocessen då bara ett anbud inkom, trots ett tidigare löfte om att i så fall inte gå vidare. Oppositionen utsattes för en lobbykampanj med en inhyrd konsult som framhöll OPS-modellens kvaliteter. Lyckligtvis lät vi oss inte luras av detta utan markerade tydligt mot OPS i alla led av upphandlingsprocessen. Forskarnas redogörelse visar att vi i oppositionen hade begränsad insyn, var belagda med tystnadsplikt och hotades med fängelse om sekretessen kring OPS-upphandlingen skulle brytas. Det framstår som högst tvivelaktigt ur demokratisk synvinkel.

Forskarnas granskning visar vidare att besluten om sjukhuset har fattats i fel ordning, så att byggnaden i stort sett redan stod klar när det beslutades hur verksamheten skulle utformas och vilken vård som skulle bedrivas. Planeringen av NKS samordnades inte heller med övrig vård i länet, vilket gjorde att det inte fanns några andra vårdgivare som stod redo att ta över den vård som skulle flytta ut från Karolinska i och med det högspecialiserade uppdraget. Samordningen mellan Karolinska och hälso- och sjukvårdsförvaltningen tycks också ha varit bristfälligt i flera avseenden.

Detta har naturligtvis bidragit till det kaos som har präglat verksamheten de första åren efter öppnandet av det nya sjukhuset. Ansvaret för misslyckandet faller på de styrande högerpartierna i regionen, men rapporterna visar också hur de har gjort sitt bästa för att fjärma

sig från detta genom att tillsätta en så kallad ”professionellt” sammansatt sjukhusstyrelse utan förtroendevalda politiker. Följden av detta har också blivit att insynen har minskat och att den politiska oppositionen har fråntagits möjligheten att påverka arbetet.

Tillsättandet av styrelseledamöter med bakgrund i näringslivet tycks också ha varit ett led i införandet av värdebaserad vård. Det framstår nu som ett trendbegrepp som börjar gå ur tiden, men drevs hårt av tidigare sjukhusledning och inhyrda konsulter. Rapporterna påminner oss om de många skandaler som omgärdat dessa personer, som en efter en tvingades avgå efter avslöjanden om jäv och oegentligheter.

Det sas att organisationsförändringarna på sjukhuset skulle förankras hos personalen, men deras möjligheter att påverka utformningen av verksamheten tycks ha varit högst begränsade. De förväntades exempelvis bedriva vård som vanligt parallellt med det tidsödande processandet av organisationsförändringarna. Trots att sjukhusets dåvarande ledning var medvetna om vilka risker det innebar att driva igenom den omfattande förändringen av organisationen valde de att gå vidare med införandet av värdebaserad vård. I en senare utvärdering skulle detta visa sig vara ett misstag då verksamhetsmodellen i själva verket förvärrade flera av de problem som den var avsedd att lösa, såsom stuprörstänkande, tung administration och dålig ekonomisk kontroll. Forskarna konstaterar att det är ”svårt, eller kanske omöjligt, att genomföra omfattande omorganisationer, innefattande kulturförändringar, i processer styrda uppifrån-ned i verksamheten.”

Planeringen och byggandet av NKS har präglats av oegentligheter, dålig insyn och stora demokratiska brister. Vårt arbete som politisk opposition har försvårats genom att diskussioner har förts i slutna rum och att munkavle har satts på dem som tilläts delta. Trots detta har vi varit tydliga i vår kritik mot projektet. Vi i Vänsterpartiet har protesterat mot OPS-lösningen i alla led av processen och mot den ”professionella” sjukhusstyrelsen utan folkvalda och därmed utan insyn. Vi kräver fortfarande att OPS-avtalet sägs upp. Vi har föreslagit att NKS ska öppnas upp för mer än bara högspecialiserad vård och vi vill frångå den, av konsulter pådrivna, värdebaserade vården. Det är dags att ta ett rejält omtag när det gäller NKS, där vi lyssnar på personalen och ser till vad som verkligen fungerar istället för blind ideologi.